

Waarheen in Amerika, Canada? (I)

KERKELIJK LEVEN

OP EN OM 'T KERKPLEIN

De lijst van mensen, die zich in Nederland langzamerhand doodgedrukt voelen, soms door gebrek aan „levensruimte“, soms door een socialistische belastingpolitiek, die niet nagelaten heeft, te vertellen, dat ze ook inderdaad socialistische bedoelingen nastreefde, soms door beide, mensen, die dan maar emigreren, groeit. Velen hunner zijn er, die speciaal aan hun kinderen denken: zij krijgen straks geestelijk de zwaarste lasten te dragen. Een derde groep heeft andere motieven.

Maar hoe het zij, het aantal emigranten neemt eerder toe dan af; en ook onze kerken verliezen leden aan emigratie.

Wat splitst ons allemaal erg. Meestentijds zijn het mensen die dŭrven, die weten van aanpakken, flinke mensen dus; vandaar ook, dat er procentgewijze zoo veel vrijgemaakten bij zijn: om zich vrij te maken moest men immers óók „dŭrven“. Met leede oogen zien we mensen heengaan naar het buitenland, die in hun naaste omgeving prachtig werk deden, en ons kerkelijk leven krachtig hielpen bouwen.

We zullen hierin hebben te berusten.

Van onderscheiden kant intusschen ontvangen we brieven, hetzij van aanstaande, hetzij van reeds vertrokken emigranten, hetzij ook van familieleden, die in correspondentie met hen staan.

Een vaak voorkomende vraag is: hoe móet het nu, als de Prot. Ref. Churches in Amerika (Canada) nu werkelijk gaan binden aan bepaalde theologische meeningen van theologische voorgangers? Die soms lijken op wat in Nederland zooal is geventileerd van synodale zijde in 1944, en daarna? Een enkele is zelfs over het stadium van vragen stellen heen, en verklaart ronduit: er zijn plaatselijke gevallen bekend, waarin onze mensen, hoewel ze met open oog en hart zich hadden gemeld bij de Prot. Ref. Churches, niet ontvangen werden, tenzij ze eerst bepaalde theologische opinies wilden accepteren; en dat konden ze niet. Derhalve, zoo luidde vaak de conclusie: het is beter zich op zichzelf te houden. Er zijn er voor wie het verloop zeer teleurstellend is.

Nu weet ik niet, of die „binding“ reŭel is. Ik kan uit de verte niet oordeelen, tenminste niet over plaatselijke uitlatingen in een huisbezoek, of ook wel per uit een reeks van handelingen uitgelicht lossen brief. Ik blijf volhouden, dat wij destijds goede gronden hadden voor ons advies, te dezer zake gegeven, en dat het toen klopte op te feiten van destijds, zooals wij ze vonden bij ons vertrek uit Amerika, de laatste maal. Wij kunnen er ook niets aan doen, dat b.v. „De Roeper“ (J. v. W.) over mijn optreden in Amerika fantaseert (terwijl het tegendeel al lang publiek gemaakt is).

Toch wil ik, waar het aantal brieven groter wordt, mijn meening niet achterhouden. Er is inderdaad iets gebeurd, dat misschien den weg tot een officiële verandering van positie zou kunnen openen. Men heeft in de jongste synode der Prot. Ref. Churches een paar verklaring op schrift gesteld. Die zijn n o g n i e t v a s t g e s t e l d, want men wil eerst de gemeenten erover hooren; dat is een houding, die hemelsbreed verschilt van het hiërarchisch gedoe hier in Nederland uit de periode van oorlog en kerkverwoesting, toen ging men binden zonder ons voorstel van 13 Dec. '43 (nog eerst eens wat nadenken) te willen accepteren! Maar als die formules door de Prot. Ref. Churches over een jaar worden aanvaard, wat dan?

We hebben tot nu toe gezwezen over die formules, omdat we vernomen hadden, dat collega Hoeksema en diens collega Ophoff, plus ds De Jong, dien we verleden jaar met zooveel genoegen hier hebben ontmoet (naast ds Kok) het plan hadden in Nederland te komen, dit jaar. We hadden goeden moed, dat een gesprek veel onklarheid zou ophelderen; vooral hierom, dat sommige termen een inhoud hebben, of voor de ooren der lezers hebben kunnen, die nog niet noodzakelijk als een i g e inhoud ervan behoeft te worden aangezien; in zulke gevallen blijft er altijd behoefte aan, en ook plaats voor verduidelijking. Ik ben overtuigd, dat bij v e r d u i d e l i j k i n g veel misverstand wijkt. Zelf hadden we coll. Hoeksema telegrafisch laten weten, dat we met een bezoek van hem in Nederland, juist om misverstanden weg te nemen, altijd blij zouden zijn. Maar we vernemen nu, dat — Korea is in de wereld — de reis althans dit jaar niet door zal gaan. De voorgestelde formules zullen een volgend jaar kunnen aangenomen zijn; dan is er ginds weer synode. En nu de zaken zóó staan, gelooven we, niet onheusch, en ook niet onverstandig, maar wel verplicht, te zijn, als we dan thans maar, óók zonder gesprek, iets van die formules zeggen. Nee temere, nee timide, zij de leus. —

We kunnen ditmaal onze lezers helpen aan een hollandschen tekst, die van het orgaan der Prot. Ref. Churches (The Standard Bearer) zelf is. We laten dien tekst, voorzover hij ons essentieel lijkt, hieronder volgen, en hopen volgende week er nader op in te gaan.

Hier volgt dus eerst dat gedeelte van den tekst dat ons voor onze lezers van betekenis lijkt:

Onze laatste Synode — aldus het blad — heeft het volgende aangenomen:

KORTE VERKLARING VAN BEGINSELEN VAN DE PROTESTANTSCH GEREFORMEERDE KERKEN.

De Protestantsche Gereformeerde Kerken staan op den grondslag van de Heilige Schrift als het onfeilbare Woord van God en van de Drie formulieren van Eenigheid. Ook aanvaarden ze de Liturgische Formulieren gebruikt in den publieken eeredienst van hunne kerken, zooals het Formulier voor den Heiligen Doop, et alii, als belijdenisschriften van een lageren rang. Op den grondslag van dit Woord van God en deze belijdenisschriften:

I. Verwerpen zij de dwalingen van de Drie Punten aangenomen door de Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerk in Kalamazoo, 1924, welke handhaven: A. Dat er een genade Gods voor alle mensen is, de verworpenen ingesloten, geopenbaard in de gemeene gaven voor alle mensen.

B. Dat de belofte des Evangelies een welmeenend en genadig aanbod van heil van Godswege is aan allen die uitwendig dat Evangelie hooren.

C. Dat de natuurlijke mensch door den invloed van de gemeene genade goed kan doen in deze wereld.

D. Tegenover dit alles handhaven zij:

1. Dat de genade Gods altijd particulier is, i.e., alleen voor de uitverkorenen, nooit voor de verworpenen.

2. Dat de belofte des Evangelies niet is een genadige aanbieding van heil van Godswege aan alle mensen, noch ook een voorwaardelijk aanbod aan allen die geboren worden in de historische lijn des verbonds, dat is, aan alleen die gedoopt zijn, maar een eed Gods dat Hij onfeilbaar al de uitverkorenen wil leiden tot zaligheid en eeuwige heerlijkheid door het geloof.

3. Dat de onwedergeborene mensch geheel onbekwaam is tot eenig goed, geheel bedorven, en dat hij daarom alleen zondigen kan.

II. Zij leeren op den grondslag van dezelfde confessies:

A. Dat de verkiezing, welke is het onvoorwaardelijke en onveranderlijke besluit Gods om in Christus te verlossen een zeker aantal van personen, de eenige oorzaak en bron is van al ons heil, waaruit vloeien al de genadegaven, het geloof inbegrepen. Dit is de duidelijke leer van onze belijdenis in de Dordtsche Canones, I, A, 6, 7 (die worden aangehaald).

In den Heidelbergischen Catechismus, Zondag XXI, Vr. en Antw. 54, lezen we: (wordt aangehaald).

Dit is ook duidelijk uit het leerstellige gedeelte van het Formulier voor den Heiligen Doop, waar we lezen: „Want als wij gedoopt worden..... en zoo voort, tot en met de woorden: in het eeuwige leven onbevlekt zullen gesteld worden“.

B. Dat Christus alleen voor de uitverkorenen gestorven is, en dat de zaligmakende kracht van den dood van Christus zich uitstrekt alleen tot hen. Dit is duidelijk uit de Canones, II, A, 8: (wordt aangehaald). Dit artikel leert zeer duidelijk:

1. Dat al de zegeningen des verbonds alleen voor de uitverkorenen zijn.

2. Dat de belofte Gods onvoorwaardelijk voor hen alleen is; want God kan niet beloven datgene wat niet in objectieven zin door Christus verdiend is.

3. Dat de belofte Gods het objectieve recht op het heil niet schenkt aan al de kinderen die geboren worden in de historische lijn van het verbond, dat is, niet aan alle gedoopten, maar alleen aan het geestelijke zaad.

Dit is ook duidelijk uit andere gedeelten van onze belijdenis, zooals b.v.:

Heidelbergische Catechismus, Vr. 65: „Aangezien dan alleen het geloof ons Christus en al zijne weldaden deelachtig maakt, vanwaar komt zulk geloof? Van den Heiligen Geest, die het geloof in onze harten werkt door de verkondiging des heiligen Evangelies, en het sterkt door het gebruik van de Sacramenten“.

En in Vr. 66 lezen we: „Wat zijn Sacramenten?“ De Sacramenten zijn heilige zichtbare waartekenen en zegelen, van God ingezet, opdat Hij ons door het gebruik daarvan de belofte des Evangelies des te beter te verstaan geve en verzegele; namelijk, dat Hij ons vanwege het eenige slachtoffer van Christus, aan het kruis volbracht, vergeving der zonden en het eeuwige leven uit genade schenkt“.

Als we deze uitdrukkingen uit den Heidelberger vergelijken met wat geleerd was aangaande de zaligmakende kracht van den dood van Christus in Canones II, A, 8, zal het duidelijk zijn, dat de belofte des Evangelies, welke door de Sacramenten verzegeld wordt, alleen den geloovigen geldt, i.e., den uitverkorenen.

Dit ook duidelijk uit den Heidelbergischen Catechismus, Vr. 74 (wordt aangehaald).

Dat in deze vraag en dit antwoord van den Heidelbergischen Catechismus niet alle kinderen die gedoopt worden bedoeld worden, maar alleen het geestelijk zaad, i.e., de uitverkorenen, is duidelijk. Want:

1. Kleine kinderen kunnen zeker geen voorwaarden vervullen. Als dus de belofte Gods hun geldt, dan moet die belofte onfeilbaar en onvoorwaardelijk zijn, en kan daarom alleen den uitverkorenen gelden.

2. Volgens Canones II, A, 8, die we boven aanhaalden, is de zaligmakende kracht van den dood van Christus voor de uitverkorenen alleen.

3. Volgens dit antwoord van den Heidelbergischen Catechismus wordt de Heilige Geest, die het geloof werkt, niet minder aan de kleine kinderen beloofd dan aan de volwassenen. En God vervult zekerlijk Zijn belofte. Het volgt dus, dat de belofte voor de uitverkorenen alleen is.

Hetzelfde wordt geleerd in de Nederlandsche Geloofsbelijdenis, Artikelen 33—35.

In Artikel 33 lezen we: „Wij gelooven, dat onze goede God..... zonder wien zij niet met al zijn zouden“.

En uit Artikel 34, hetwelk spreekt van den Heiligen Doop, halen we het volgende aan: „Wij gelooven en

En het hart des volks was om te.... dansen!

Toen in de oorlogsjaren een Engelsch luchtcommando het Bezuidenhoutkwartier in Den Haag in de asch legde, sneuvelde ook het bekende Engelsche kerkje aan de Van-den-Boschstraat, juist gezegd: het kerkgebouw van de Engelsche en Amerikaansche Episcopalsche Kerk, van de Engelsch-Amerikaansche gemeente, genoemd naar St John en St Philip, zijnde Johannes de Apostel en Philippus de Evangelist.

Thans zijn de plannen voor den herbouw in een vergevorderd stadium. De gestichte fondsen rechtvaardigen het begin van den wederopbouw, maar eenige duizenden guldens voor de bestrijding van de te maken bouwkosten ontbraken.

Intusschen: de predikant dezer gemeente zit niet bij de pakken neer, en heeft de harpen niet aan de wilgen gehangen. En de pastoraal secondeert hem, gelijk een pastoraal secondeert, ijverig bij de uitvoering van zijn plannen. Zij is secretaresse van een Garden-Party-Committee, dat op 15 Juli dezes jaars op het terrein Groot Haesebroek onder Wassenaar een Tuinfeest heeft georganiseerd. Daar zijn tennistournooien gehouden, die men voor f 5,— per persoon kon bijwonen (een zacht prijsje, het goede doel in aanmerking genomen) en van half vier tot half vijf was er Country dancing for everyone, openluchthal voor elcelyc. Het moet wel een groot feest geweest zijn. Daar heeft men onder het patronaat van Sint Jan en den Heiligen Philippus een lustig walsje kunnen draaien, de Rumba en Zamba en Cancan kunnen dansen, de meer bedaagden hebben er hun hart nog eens kunnen ophalen aan Foxtrott, One-step en Charleston. Wellicht heeft een oud Gentleman een deftige dito Society Lady nog eens op het balboekje gehad voor een Schotsche drie.

Zoo bouwt een jolig christendom zijn kerken. En voert men elkander ten Episcopalschen dans op Amerikaansche wijs.

Toen Nehemia de muren van Jeruza'lem herbouwde was het hart des volks om te werken. Neh. 4:6. Wanneer ons geslacht de kerk moet bouwen, is het hart des volks om te dansen. Men zal denken: voris modis bene fit: met werken kan het, maar met dansen houdt men de beenen fit.

Wij voor ons hebben er de geschiedenis van de op-richting van den tabernakel nog eens op na gelezen. Dit is destijds zonder Garden-Party op een buitengoed gelukt. In een woestijn. Daar bracht het volk behalve de heffing ineens nog zooveel vrijwillig ten offer, dat Bezaliel en Aholiab tot Mozes zeiden: Het volk brengt te veel, meer dan genoeg is ten dienste des werks, hetwelk de HEERE geboden heeft te maken (Ex. 36:5).

Maar dachten we: dat was per saldo Oud-Testamentisch. En zoo zwierven onze gedachten als vanzelf naar het Nieuwe Testament. Hoe kan het anders, naar Philippus den Evangelist en Johannes den Apostel.

Toen de kamerling van Candace Philippus vaarwel had gezegd reisde hij zijn weg met blijdschap. Het komt ons voor, dat de Episcopalsche blijdschap in Den Haag van ander gehalte is. Maar zij heeft — meenen we — óók Philippus naar vaarwel oftewel zijn congé gegeven. Mocht zij Johannes den Apostel nog eens ontmoeten! En hooren zijn boodschap: Heb de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is! (2 Joh. 2:15).

D. E. C.

belijden, dat Jezus Christus, die het einde der wet is..... en den ouden uittrekkende met al zijne werken“.

Dat dit alles, het wasschen en zuiveren en reinigen onzer zielen van alle vuiligheden en ongerechtigheden, en het vernieuwen van onze harten, alleen de vrucht is van de zaligmakende kracht van den dood van Christus, en daarom alleen kan zijn voor uitverkorenen, is zeer duidelijk. Hetzelfde geldt van wat we lezen in hetzelfde artikel aangaande den doop van kleine kinderen: „En voorwaar, Christus heeft zijn bloed niet minder vergoten om de kinderkeus der geloovigen te wasschen, dan Hij gedaan heeft om de volwassenen. En daarom behooren zij het teeken te ontvangen en het sacrament van hetgeen dat Christus voor hen gedaan heeft; gelijk de Heere in de wet beval, hun mede te deelen het Sacrament des lijdens en stervens van Christus, kort nadat zij geboren waren, offerende voor hen een lammeke, hetwelk was een Sacrament van Jezus Christus. Daarenboven, hetgeen de Besnidenis deed aan het Joodsche volk, hetzelfde doet de Doop aan onze kinderen; welke de oorzaak is, waarom de heilige Paulus den Doop noemt de Besnidenis van Christus. Col. 2:11“. Indien, naar Artikel 8 van Canones II, A, de zaligmakende kracht van den dood van Christus zich uitstrekt alleen tot de uitverkorenen, dan moet het volgen dat wanneer in dit artikel van de Nederlandsche Geloofsbelijdenis gezegd wordt, dat „Christus heeft zijn bloed niet minder vergoten om de kinderkeus der geloovigen te wasschen dan Hij gedaan heeft om de volwassenen“, ook hier alleen de uitverkorene kinderen bedoeld worden.

Bovendien, dat de belofte des Evangelies, welke God beteekent en verzegelt in de Sacramenten niet is voor allen, is ook overvloediglijk duidelijk uit Artikel 35 van de Nederlandsche Geloofsbelijdenis, hetwelk spreekt